

Descripció del projecte

1 Descripció i transcendència del projecte

L'objectiu és el funcionament d'una joia del patrimoni industrial: la Locomotora de Vapor "Mataró". Des de mitjans del 2012 es troba als tallers de l'Associació per a la Reconstrucció i Posta en Servei de Material Ferroviari Històric (ARMF) a Lleida pendent de finançament per reparar-se. La potència del projecte rau en la transcendència d'una acció col·laborativa de recuperació de la màquina de vapor més emblemàtica i significativa del país, rèplica de la primera que va circular a la península entre Barcelona i Mataró (enguany fa 165 anys). Aquest exemplar únic a l'Estat construït per la Maquinista Terrestre y Marítima als tallers de Sant Andreu de Barcelona amb motiu dels actes del Centenari el 1948, es custodia al Museu de Vilanova i la Geltrú i ha participat en la majoria de commemoracions del món del tren. Durant més de deu anys tots els primers diumenges de mes ha funcionat.

Davant la impossibilitat d'assumir el cost total d'aquesta reparació amb recursos econòmics públics, el Grup de Treball Permanent del Patrimoni del Ferrocarril ha considerat necessari buscar aquesta via de finançament per a garantir la seva execució completa. Una oportunitat de convidar a participar a la ciutadania i de involucrar-la en aquest projecte col·laboratiu.

2 Qui som els promotors?

El Grup de Treball Permanent de Patrimoni del Ferrocarril, un cercle especialitzat de cooperació que neix com a resultat de les I Jornades de Patrimoni Històric del Ferrocarril i Trens Turístics que es van celebrar a Barcelona l'abril del 2012. Aquest Grup el componen: Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC); el Museu Nacional de Ciència i Tècnica de Catalunya (mNACTEC); el Museu del Ferrocarril de Catalunya; la Fundació de los Ferrocarriles Españoles; la Fundació de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB); la Federació Catalana d'Amics del Ferrocarril; l'Associació de Barcelona d'Amics del Ferrocarril; l'Associació per la Recuperació del Material de Ferrocarril (ARMF); el Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya; i la Associació per a la Preservació del Patrimoni Ferroviari i Industrial de Mora la Nova (APPFÍ).

La màquina pertany al fons del Museu del Ferrocarril de Catalunya. Situat al que va ser el Dipòsit de Locomotores de vapor de Vilanova i la Geltrú. La Fundación de los Ferrocarriles Españoles és l'entitat pública que el gestiona i que va assumir les tres darreres reparacions importants d'aquesta màquina que ha fet possible la seva operativitat des de l'any 1997.

3 Per què participar en el finançament col·lectiu d'aquest projecte?

La locomotora de vapor "Mataró" és un element molt valuós de la identitat col·lectiva del país, de l'emprenedoria, de la passió i de la col·laboració d'una societat compromesa amb el progrés. En aquest moment la recuperació d'aquests valors del XIX resulta del tot necessària per generar riquesa. A més, al Museu del Ferrocarril de Catalunya és l'única màquina que es pot veure en funció i l'operativitat confereix un valor afegit a aquest tipus de elements del patrimoni industrial.

Cal recordar que les primeres línies van néixer al segle XIX gràcies a l'empenta del teixit empresarial i al compromís de la societat civil amb el progrés del territori. El mateix esperit emprenedor i creatiu és el que ara es troba darrere d'aquest projecte i és a la societat del segle XXI a la que li demanem l'ajut necessari per a salvaguardar un patrimoni únic que és de tots com és la locomotora de vapor "Mataró".

No és un fet excepcional dins el món del ferrocarril la participació conjunta d'organitzacions i particulars en la recuperació de béns històrics. De fet els orígens patrimonials del Museu de Vilanova s'han de buscar al 1972 en una iniciativa de l'Associació d'Amics del Ferrocarril de Barcelona.

4

Actuacions necessàries per a la seva recuperació completa

La locomotora de vapor "Mataró" es va traslladar al taller de reparacions de Lleida per una fuita d'aigua a l'autoclau. Quan es va fer una revisió més a fons es van diagnosticar pèrdues significatives d'espessor a les parets de la caldera, fent totalment impossible la seva utilització amb unes mínimes condicions de seguretat.

El cost total de la reparació de la locomotora per tornar a circular amb totals garanties és de 72.000€. Per fer front a aquesta intervenció s'ha previst actuar en dues fases la primera de 41.000€ i la segona de 31.000€.

5

Primera fase de la reparació

Es repararà l'autoclau i es canviarà el sostre del fogar, aquesta actuació permetrà recuperar una part significativa de la caldera i s'evitarà el progressiu deteriorament causat per la corrosió que es produeix per l'òxid existent, quedant pendent la recuperació dels tubs danyats. Renfe vol contribuir a aquesta recuperació fent una primera aportació de 41.000€ que és regularà a través d'un conveni específic amb la Fundació que gestiona el Museu.

L'acord es signarà en el decurs d'aquesta campanya de micromecenatge i dins dels actes commemoratius del 165è aniversari de la primera circulació d'un tren a l'Estat -arrossegada per la locomotora "Mataró" original-. Les operacions d'aquesta fase inicial es desenvoluparien abans d'acabar el 2013.

El finançament d'aquesta primera fase permetrà avançar en el procés de recuperació complet de la locomotora, però no posar-la en funcionament.

Segona fase de la reparació

Per a que "la Mataró" torni a ser operativa cal la cooperació i la solidaritat de la ciutadania i la raó per la qual és planteja aquest projecte. El pressupost per aquesta fase és de 31.000€ i els treballs contemplen el canvi de tubs de la caldera, una revisió general i les proves de pressió obligatòries segons la legislació vigent.

La execució d'aquesta intervenció es faria el primer trimestre del 2014, el que permetria la circulació de la màquina de Lleida fins a Vilanova i la Geltrú al mes de maig i la seva encesa periòdica a les instal·lacions del Museu a partir de juny, així com el seu funcionament en properes commemoracions.

7 Qui faria la reparació de la locomotora?

L'Associació per a la Reconstrucció i Posta en Servei de Material Ferroviari Històric (ARMF), una entitat sense ànim de lucre, dedicada a la recuperació de vehicles ferroviaris històrics. Disposa de les competències tècniques necessàries per a aquets tipus de material històric ferroviari, en especial locomotores de vapor. Fundada l'any 1996, ARMF compta amb l'únic taller especialitzat a Catalunya en aquests treballs al Pla de Vilanoveta (Lleida). Ha desenvolupat multitud de projectes tècnics que han permès posar en marxa diferents vehicles i un Tren Històric, "El Tren dels Llacs".

8 Col·labora amb nosaltres a recuperar la "Mataró"

Volem començar aquest projecte col·laboratiu el dia 28 d'octubre de 2013 De manera que el primer trimestre del 2014 s'executi la recuperació que permetrà la seva circulació. L'objectiu és que pugui tornar a exhibir-se, a funcionar i a gaudir-se en un espai públic com és el Museu del Ferrocarril la propera primavera, quan s'ha previst fer una gran festa de benvinguda i agraïment a tots els participants.

Considerem el projecte com la Recuperació d'un Patrimoni de Tots, que Tots hem de lliurar a les generacions futures. Per aconseguir-ho es convida a la col·laboració de Tots en aquesta proposta. Totes les persones, empreses o entitats que facin una aportació a aquest projecte tindran dret a la desgravació fiscal segons el regim fiscal previst al Títol II de la Llei 49/2002.

